

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. Religiosi omnes præ aliis aptissimi sunt animarum conversioni procurandæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Nam postquam Basilicus sanctissimis legibus Religiosos, tam in ordine ad propriam salutem tuendam, quam ad proximorum juvandam, procurandamque Evangelicam lux in Occidentem illata, caliginem Europæ discussit, surrexit almi-
ficus Monachorum Pater Benedictus, cujus Regulas plurimi sunt amplexi. Bernardus quoque ac ceteri Ordines, præcipuè verò illi quatuor, qui Mendicantium vocantur, illuxere mundo, minantemque ruinam Ecclesiæ indefesso labore sustentarunt, instaurarunt, atque in varias nationes propagarunt; idemque alii Ordines executi sunt, qui veluti novæ cohortes prodierunt in campum, animasque quam plurimas à laqueis Diaboli in Evangelii lucem, ac libertatem revocarunt, ut latius sequentibus exemplis demonstrabitur.

Convenientissimè igitur Religiosi, postquam Sacerdotes functiones Monachati sunt annexæ, prædicandi, ac docendi munus exercent. Quare merito sententiam Guilielmi D. Thom. *Opusc. 19. cap. 4.* in primis centes erroneam, & in proœmio ejusdem *Opusc.* asserit Diabolum invadam divinæ gloriæ & humanæ salutis per ministros suos (loquitur de Guilielmo, ejusque complicibus) gloriæ Dei, & animarum salutem niti impedire. Et *Secunda Secunda. quæst. 187. art. 1.* Stultam, inquit, esse opinionem dicentium, quod status Religionis impedimentum adferat talia exequendi. Ecce, qua ratione D. Thomas errorem, & stultitiam centes asserere, Religionis alicui esse contrarium saluti proximorum, prædicatione verbi Dei, aut confessionum auditione consulere. loquitur autem D. Thom. ut luce clarius constat ex contextu, de omnibus Religionibus, tam de iis, quæ sunt institutæ ad vacandum contemplationi, ut sunt Monachales omnes, quam de illis, quæ actioni & contemplationi vacant, ut ipse docet in *cap. primo ejusdem Opusc.*

Hanc verò sententiam tribus inter alia convincit argumentis. Primum asserit, illudque egregium *2. 2. q. 187. art. 1.* ubi querens D. Tho. an liceat Religiosis prædicare, & docere: Respondet, non solum non impediri ratione status Religiosos ab hoc munere, sed potius esse magis idoneo exercitio sanctitatis, quod assumpserunt: *Stultum enim est (inquit) docere, ut per hoc, quod quis in sanctitate magis promoveatur, efficiatur minus idoneus ad spiritualia officia exercenda: & ideo stulta est quorundam opinio dicentium, quod ipse status Religionis impedimentum asserat talia exequendi, quorum errorem excludit Bonifacius Papa in cap. sunt nonnulli. 1. 2. ubi sic dicitur: Sunt nonnulli nullo dogmate sulti, & audacissimi quidem zelo magis amaritudinis, quam dilectionis inflammati, asserentes, Monachos, qui mundo mortui sunt, & Deo vivunt, Sacerdotalis officij potentia indignos: sed omnino labentur, quod ostendit; primo quidem, quia non egntrariatur Regula: subdit quippe, Neque enim D. Benedictus Monachorum Præceptor almiificus hujusmodi rei aliquo modo sinit interdicit: & similiter nec in aliis Regulis hoc prohibetur. Secundi prædictum errorem improbat ex idoneitate Monachorum, cum in fine capituli subdit: Quanto quisque excellentior est, tanto illis, scilicet spiritualibus operibus, potentior. Hac tenus D. Thomas. Ubi clarissimè probat, non solum non repugnare instituto Religionum prædicare, & docere; sed etiam Religiones, quanto sanctiores, eò aptiores animarum salutem procurandæ.*

Sed ut perfectius vig hujus rationis à Divo Thoma adductæ expendatur, ante omnia ani-

madvertere oportet, D. Thomam prædicto *art. 1.* querere, An liceat Religiosis prædicare, & docere? & affirmantem partem, damnatâ contrariâ sententiâ, ut stulta, & erronea, sequitur; eo fundamento Bonifacii Papæ potissimum ductus, quia Religiosi sunt capaces dignitatis Sacerdotalis, cui annexa est potestas prædicta munera exercendi, ut jam dixi, ac proinde non solum apti ad prædicandum, sed quanto sanctiores alii, tanto aptiores huic sacræ functioni, maxime cum à nulla Regula Religionum prohibeatur id ipsum.

Præterea dicto *Opusc. 19. art. 2.* id egregiè confirmat D. Thom. *quia consilium non potest esse (inquit) de eo, quod contrariatur consilio, vel præcepto: sed docere cadit sub præcepto, vel consilio, ut patet Matth. ult. Euntes docete omnes gentes, &c. Matth. Gal. 6. Vos qui spirituales estis, hujusmodi instruere in spiritu lenitatis; non ergo de non docendo potest esse consilium.* Et confirmat D. Thom. *Consilia, quæ Dominus proposuit, immediatè ab apostolis servari voluit, ut eorum exemplo alij ad obeunda consilia provocarentur: unde Paulus 1. Corint. 7. Consilium de virginitate proponens (dixit) Volo omnes homines esse sicut meipsum: sed observatio hujus, quod dicunt consilium, scilicet abstinere à docendo, ad Apostolos non pertinebat, cum ipsi ad docendum in universum Orbem mitterentur: non ergo abstinere à docendo sub consilio cadit.* Hac tenus D. Thomas. Igitur majoris perfectionis esse non potest, abstinere à doctrina, & prædicatione: tum etiam si non potest esse consilium, neque præceptum de non prædicando, aut docendo, non poterit doctrina, aut prædicatio verbi Dei esse contraria alicui instituto.

Et quanquam Doctor Angelicus scriptis ipsis, Dicos autem multò gravius, & acerbius factis illorum temeritatem, qui animarum salutem adversabantur, patefecit: Guilielmus enim ab *Alexandro IV. Rom. Pontif. Romam evocatus, in publico Cardinalium confessa convictus, damnatusque est, atque non solum ejuslibet igni traditus, sed & ipse quoque ejus auctor Canonatu, ac redditibus Ecclesiasticis exutus, atque insuper à Ludovico Rege à tota Gallia relegatus. Stant hodie in compendio privilegiorum Ordinis Prædicatorum antiquo, varia Alexandri IV. contra Guilielmum, ejusque librum, & sectatores decreta, quæ etiam habentur in Conventibus Parisiensibus authentica.*

CAPVT II.

Religiosi omnes præ aliis aptissimi sunt animarum conversioni procurandæ.

Illud inter cetera maxime pios Religiosorum animos ad opus conversionis suscipiendum movere debet, quod eorum status, vitæ & instituti ratio præ omnibus aliis magis idonea, & aptior huic animarum culturæ censetur, idque propter multas rationes, sive causas, quarum aliquas adducit Angelicus Pater D. Thomas *Opusc. 19. c. 2.* ex quibus tres præcipuas desumemus: *Prima, quia convenientissimè doctrinam Evangelicam docet, qui non solum præcepta, sed etiam consilia servat: secundum illud: Copie JESUS facere, & docere: hujusmodi sunt omnes Religiosi; convenientissimè igitur omnes prædicant. Secunda: illi maxime sunt idonei ad docendum,*

Qui maximè divina per contemplationem capere possunt: unde Gregorius in 6. Moral. Quies contemplantes sorbeant, quod occupati erga proximos refundant loquentes: sed ad vacandum contemplationi precipue Religiosi sunt deputati: ergo per hoc quod sunt Religiosi redduntur magis apti ad docendum. Sic D. Thom. ubi suprà, qui etiam Secunda Secunda Quæstione 187. articulo primo, tertiam non contemnendam adjungit rationem: quia quanto aliquis est sanctior, tanto est aptior prædicationi verbi Dei, nisi aliunde prohibeatur; sed prædicare, & docere, neque interdicitur in Regula sancti Benedicti, neque in alio Religionum Regula, ut determinat Bonifacius Papa in cap. nonnulli sunt, 16. quæst. 1. Concludit igitur eò quæpiam magis esse idoneum, ac alius aptiorem animarum profectibus, quanto ille vitæ sanctitate fuerit sublimior.

Accedunt tres aliæ causæ, quæ statum Religiosum ministerio conversionum aptissimum efficiunt, quas suscipit Hieronymus Platos vir aliàs pius, & doctus in libro de bono status Religiosi prosequitur. Prima ducitur ex ipsa Dei natura, & more: si quis enim Dei rationem, atque ordinem in hominum salute propaganda ab ipso Ecclesiæ ortu attentius inspexerit, facile inveniet, hoc semper fuisse ejus consilium, ut ad tantum hoc opus eos maximè administratos, adjutoresque adhiberet, qui essent maximè humanis omnibus præfidiis destituti, ut non gloriaretur omnis caro, id est, ne tante rei laus, evacuata Christi Cruce, in hominum sapientiam, aut potentiam transferretur: quare non sapientes, non nobiles, sed piscatores, & publicanos, quos dirigeret, elegit: non igitur putandum est mutatum esse Deum, & ejus sapientiam, ac aliam nunc in hominum conversione formulam, quam antea secuturum. Quare nunc etiam querit Deus operarios pauperes, humiles, ac terrenis rebus omnibus vacuos (quales sunt Religiosi) qui vineam Domini in siti, fame, frigore, & nuditate, sicut olim Apostoli, excolant.

Secunda causa: quia cum ad cohortandum multo majus pondus habeant exempla, quam verba, nulli dubium est, quin multo certius, faciliusque credituri sint homines illi, quæm non verbis tantum, sed factis ipsis viderint res humanas contempsisse. Nam cum major hominum pars voluptatibus, ceterisque terrenis bonis rapiatur, quem viderint hæc despexisse, seipsum vincere, ac suas cupiditates rationi subigere, magni æstimant, ac rerum hæc desipientia admirabilitatem tantam præ se ferre, ut nihil sit ad persuadendum aptius, nihil gravius ad voluntates commovendas. Quare Religiosi, qui hanc paupertatem, rerum abrenuntiationem profitentur, aptissimi sunt hujusmodi ministerio.

Tertia, & ultima causa ab ipsis operariis ducta sit: Nemini dubium, quin ad hoc opus multo melius parati sint, qui nihil omnino in hoc mundo possident; primum: quia liberi sunt, expediti, & alacres ad currendum, quocumque eos spiritus Domini impulerit; propterea quod non libertorum, non agtorum, non rei familiaris procuratorum cogitationes illigantur: ex quibus duo magna damna consequi solent, nam & tempus eripiunt, quod in aliis melioribus studiis utilius impenderetur, & ipse animus frequenter rebus ipsis, quas tractat, nimium adhaereat, quod utrumque Evangelico operario & indignum, ac surpe, & maximè etiam incommodum est, ita-

que bene, & sapienter Ambrosius in Lucam: Quilibet, inquit, debeat esse, qui evangelizat regnum Dei, præceptis Evangelicis designatur, ut sine virga, sine pera, sine calcamento, sine pane, sine pecunia, hoc est subsidij seculari adminicula non requirant, fideque tutus, pates sibi, quo minus ea requirat, magis posse suppetere.

Restant etiam duo alia in Religiosis, quæ ad hunc fructum in animarum conversione assequendum maximè conferunt. Primum professio ipsa castitatis, quæ ita Deo placet, ut ejus possessores Deus mira efficacia, & fortitudine contra daemones muniat; ut optimè prædicavit summus Sacerdos Joachim (Judith 15.) qui in communi gratulatione post tantam victoriam à Judith contra Holofernem repottatam, sic eam celebravit: *ed quod castitatem amaveris; ideo manus Domini confortavit te, & eris benedicta in æternum.* Sed de castimonie in sancti Evangelii Ministris, necessitate, & fructibus alibi dicturi, nunc brevitate causa sermonem ad alteram partem, quæ Religiosos ad hoc conversionum opus maximè juvat, transferamus. Ea est charitas, & conjunctio animorum inter se ipsos: nam cum orbis ad Deum conversio difficillimum negotij sit, ac perspicuum sit, nullam rem magnam effici sine multorum adjumento, cum nemo solus omnia habere possit; sit ut in animarum conversione, ex Religiosorum conjunctione, ac mutua charitate uberrimi eliciantur fructus. Nam, ut prælatè dictum est à sancto Basilio, *Constit. Mon. cap. 19. Veluti milites testudine, quam vocant, salta, sese invicem ita muniunt, ut sint impenetrabiles, sic ipsi propter conjunctionem qua nexi sunt, sese mutuo. (ut ipse ait) conspiciant, & inter se protegant;* ex quo non solum sit, ut inimicorum ictus repellant, sed etiam inimicos ipsos facile fundere, & fugare etiam ab aliis possint. Quod si hoc verissimum est, nullum hominum genus repetiri ita huic animarum functioni aptum, & idoneum, esseque hujusmodi ministerium Monachorum instituto consentaneum, restat, ut sit etiam hæc functio illis facilior, & jucundior. Id enim perpetuum est in omnibus rebus, ut quæque res eo maximè gaudeat, quod ejus naturæ est maximè aptum, ac proinde quanto impedimenta sunt remotiora, eò majori facilitate sit prædita; quæ omnia Religiosorum animos in opus Missionum maximè deberent inflammare, præcipue si experientia ipsa clamante fructus in Ecclesiæ Dei, ex Religiosis Ordinibus in fidei propagatione considerentur: ad quorum enarrationem jam gradum faciamus.

CAPVT III.

Religiosis omnibus convenientissimum esse animarum salutem, & conversioni studere, ostenditur ex fructu à Religiosis in fidei propagatione facto.

Non levis momenti, imò gravissimum, validissimumque argumentum produci potest, quo & dignitas ministerii hujus amplius extollatur, & convincantur illi, qui contra institutum Religiosos agere, si in Missionibus occupentur, aut sunt affirmate, ex fructu, magnæque utilitate, quam Religiosi viri omnium ferè Ordinum in Ecclesiæ Dei, ex quo instituti sunt, verbi Dei præ-

dicatio-